

MIKKELIN HIIPPAKUNNAN PIISPA

Saarna Yhteisvastuukeräyksen avausjumalanpalveluksessa 4.2.2018 Elimäen kirkossa (televisiointi)

Kun tuli päivä, jolloin heidän Mooseksen lain mukaan piti puhdistautua, he menivät Jerusalemiin viedäkseen lapsen Herran eteen, sillä Herran laissa sanotaan näin: ”Jokainen poikalapsi, joka esikoisena tulee äitinsä kohdusta, on pyhitettävä Herralle.” Samalla heidän piti tuoda Herran laissa säädetty uhri, ”kaksi metsäkyyhkyä tai kyyhkysenpoikaa”.

Jerusalemassa eli hurskas ja jumalaapelkäävä mies, jonka nimi oli Simeon. Hän odotti Israelille luvattua lohdutusta, ja Pyhä Henki oli hänen yllään. Pyhä Henki oli hänelle ilmoittanut, ettei kuolema kohtaa häntä ennen kuin hän on nähnyt Herran Voidellun. Hengen johdatuksesta hän tuli temppeliin, ja kun Jeesuksen vanhemmat toivat lasta sinne tehdäkseen sen, mikä lain mukaan oli tehtävä, hän otti lapsen käsivarsilleen, ylisti Jumalaa ja sanoi:

*- Herra, nyt sinä annat palvelijasi rauhassa lähteä,
niin kuin olet luvannut.*

*Minun silmäni ovat nähneet sinun pelastuksesi,
jonka olet kaikille kansoille valmistanut:*

*valon, joka koittaa pakanakansoille,
kirkkauden, joka loistaa kansallesi Israelille.*

Jeesuksen isä ja äiti olivat ihmeissään siitä, mitä hänestä sanottiin. (Luuk. 2:22-33).

Lupausten täyttymisen odottaminen on joskus tuskallista. Millään ei jaksaisi odottaa. Toisinaan käy niin, etteivät lupaukset täytykään. Silloin on pettymys suuri.

Kynttilänpäivän evankeliumi kertoo lupauksesta, odotuksesta ja täyttymisestä. Simeon oli vanha mies. Hänet erotti kuolemasta vain vielä täyttymätön lupaus Herran Voidellun, siis Jumalan lupauksen Pelastajan, näkemisestä. Vuosikymmeniä Simeon oli hiljaisuudessa odottanut, tuo hurskas ja jumalaapelkäävä vanhus.

Vihdoin Jerusalemin temppeliin tulee nuori perhe. Vanha Simeon kohtaa reilun kuukauden ikäisen Jeesus-lapsen. Hengen vaikutuksesta hän tunnistaa temppeliin tuodussa pienokaisessa Jumalan lupauksen täyttymyksen. Simeon saa pitkän elämänsä loppuvaiheissa ottaa syliinsä maailman Vahtaajan. Hän ylistää Jumalaa. Hänen silmänsä ovat nähneet monenlaista ja ikä on niitä samentanut, mutta nyt hän näkee Jumalan valmistaman pelastuksen ja valon, joka koittaa koko maailmalle.

Temppelin vanhus on tänään opastajamme uskoon ja luottamukseen. Simeonin uskossa keskeistä oli kuuliaisuus Pyhän Hengen johdatukselle ja uskollisuus Jumalan lupauksille. Olennaista Simeonin kärsivällisyydessä olivat nämä sanat: ”niin kuin olet luvannut”. Vanhassa raamatunkäännöksessä Simeonin kiitosvirsi alkaa sanoin ”Herra, nyt sinä lasket palvelijasi rauhaan menemään, sanasi mukaan”.

”Niin kuin olet luvannut”. ”Sanasi mukaan.” Epäilyksiä vahvempi voima on Jumalan sana, Jumalan lupaus. Ihmisen lupaukset pettävät. Ihmisen mieli epäilee. Ihminen pettää ja pettää. Simeon ymmärsi, että katse pitää suunnata Jumalaan, ei omaan itseensä. Jos katsot omiin kokemuksiisi, omiin toiveisiisi, edessä on pettymysten ja katkeruuden tie.

Simeon oli uskollinen ja kärsivällinen. Simeonin täytyi odottaa kauan, mutta hänelle oli annettu lupaus. Tästä lupauksesta hän sai voimaa odottaa uskollisesti ja kärsivällisesti. Sitten aikanaan Simeon sai kokea, että Jumala on uskollinen. Hän pitää lupauksensa, hänen sanansa kestää. Simeonin esimerkki rohkaisee meitä luottamaan Jumalaan.

Simeon opettaa myös oikeaa nöyryyttä. Hän halusi olla Jumalan palvelija, sanatarkasti hän sanoo itseään Jumalan orjaksi. Simeonin nöyryys merkitsi palvelijan asennetta toisia ja Jumalaa kohtaan. Hänen elämänsä oli toisia varten, se oli häntä itseään suuremman palveluksessa olemista. Muistutus nöyryydestä ja palvelijan mielestä on meille tarpeen nykyisenä yksilökeskeisyyttä, omaa hyvinvointia ja nautinnonhalua korostavana aikana.

Hyvinvointi ei ole itsestäänselvyys. Kovin kauan ei ole siitä, kun maassamme nähtiin nälkää. Elimäen kunnallislautakunnan puheenjohtaja Emil af Forselles kirjoitti maaliskuussa 1868 Helsingfors Dagbladetille kalpeista, riutuneista, ryysyihin pukeutuneista ihmisistä, jotka kylmänä talvipäivänä myrskyssä ja lumipyryssä vaeltavat nälkiintyneinä pyytäen työtä tai leipää. Riipaisevaa on lukea esimerkiksi äidistä, ”itse kärsivänä ja sairaana, suru ja huoli katseessaan tarkastelevan kylmyydestä, nälästä ja sairaudesta kitisevää sylilastaan, joka lepää hänen väsyneillä käsivarsillaan, ja jolle hän toisinaan turhaan kerjää jonkin maitotipan” (Helsingfors Dagbladet 27.3.1868).

Suuret nälkävuodet 150 vuotta sitten oli tuhoisa väestökatastrofi maassamme. Vuosina 1866-1868, siis kolmen vuoden aikana nälkä ja taudit tappoivat arviolta 180 000 - 220 000 ihmistä. Se oli noin kymmenesosa Suomen silloisesta väestöstä.

Nälänhätä oli pahimmillaan juuri 150 vuotta sitten, keväällä 1868. Esimerkiksi täällä Elimäellä kuoli tuona vuonna kaikkiaan 442 henkeä, kun edellisvuonna kuolleita oli ollut 115. Useamman kerran yhden päivän aikana siunattiin hautaan yli 20 vainajaa. Elimäen kirkon vieressä yhä olevat pitkät yhtenäiset kummut ovat rivihautoja. Niihin on haudattu suurina kuolonvuosina kuolleita vainajia.

Olen vasta joitakin vuosia sitten ymmärtänyt, kuinka lähellä suuret nälkävuodet ovat meidän aikaamme. Siitä ei ole kuin muutama sukupolvi. Lapsena en käsittänyt, miksi muuten niin lempeä pappani kiivastui, kun kerran laitoin leivän ruokapöydälle väärinpäin, paistopuoli ylöspäin. Vasta aikuisena ymmärsin, miten köyhissä oloissa hänen sukupolvensa oli elänyt. Hänen vanhempansa olivat selvinneet suurista nälkävuosista. Hän itse eli sata vuotta sitten sekä sotavuosien aikana niukkuudessa. Leipä oli hänelle suorastaan pyhää ja sitä piti kunnioittaa.

Nykyisin suuri osa suomalaisista elää yltäkylläisyydessä. Ruokahävikki maassamme on 25 kg henkeä kohden vuodessa. Mutta keskellämme on myös niitä, joille jokapäiväinen leipä ei ole itsestäänselvyys.

Maailman katastrofialueilla nälänhätä on erityinen haaste. Monilla alueilla ilmasto-olosuhteet ovat tehneet ravinnon tuottamisen mahdottomaksi. Kuivuus, luonnononnettomuudet ja konfliktit tuovat mukanaan myös ruoan puutetta. Ilmaston lämpenemisen seurauksista kärsivät eniten maailman köyhimmät alueet.

Nälkä ei ole väistämättömyys, joka kohtalon tavoin lankeaa joidenkin ihmisten osaksi. Kysymys on ongelmasta, joka voidaan ratkaista. Ruokaa maailmassa on riittävästi ja sitä voidaan saada kaikille. Pikku-uutinen jouluaaton lehdessä kertoi: ”Kolmannes maailmassa tuotetusta ruuasta – 1,3 miljardia tonnia – menee nykyisin hukkaan, joko tuotannon tai kulutuksen aikana. Määrä riittäisi ruokkimaan ne lähes miljardi ihmistä, jotka eivät saa vatsaansa täyteen, kertoo YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO.” (Helsingin Sanomat 24.12.2017).

Erityisesti tänään vuotuisen Yhteisvastuukeräyksen alkaessa on syytä muistuttaa lähimmäisenrakkaudesta ja palvelijan asenteesta. Vuoden 2018 Yhteisvastuukeräys torjuu nälkää ja köyhyyttä. Nälän poistamiseksi ja maailman ruokaturvan puolesta on toimittava nyt. Työtä on jatkettava sitkeästi, kunnes oikeus riittävään toimeentuloon ja ihmisarvoiseen elämään toteutuu kaikkien ihmisten kohdalla.

Suomi kuuluu maailman vauraimpien maiden joukkoon. Maamme on kokenut omat nälkävuotensa ja sota-aikansa, jolloin nälkä oli kaikille tuttu. Toisille se on yhä todellisuutta maassamme. Vielä kipeämmin nälän kokevat lähimmäisemme kaukana. Simeonin nöyryys ja palvelijan mieli olkoon esimerkkinä meille, kun jaamme omastamme apua tarvitseville lähimmäisille. Jokapäiväinen leipä on ihmisarvoisen elämän perusedellytys. Ilman ruokaa ei kukaan selviä. Nyt on meidän vuoromme auttaa.

Seppo Häkkinen